

Bestämmelser för bild och film inom Omsorgsförvaltningen

Riktlinjer och regler vid fotografering och bildhantering

Trollhättans Stad

När vi fotograferar eller filmar en person samlar vi in deras personuppgifter.

För att skydda individens rättigheter och integritet är det viktigt att vi fotar/filmar och hanterar materialet på rätt sätt.

Hur detta ska göras regleras i, bland annat, dataskyddsförordningen (GDPR).

Trollhättans Stad



Vad är en personuppgift?

All slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en fysisk person som är i livet räknas enligt dataskyddsförordningen som en personuppgift.

- Bilder
- Filmklipp
- Illustrationer
- Ljudfiler

Trollhättans Stad

Behandla personuppgifter

Att **behandla** personuppgifter innebär att man utför **någon form av åtgärd** med personuppgiften, oavsett om det sker digitalt eller analogt.



Till exempel:

- samla in (fota, filma)
- lagra (spara på datorn, mejla till kollega)
- skriva ut

När vi behandlar personuppgifter måste vi ha ett **tydligt syfte** och en **laglig grund.**



Lagliga grunder:

- Allmänt intresse
- Samtycke
- Avtal

Trollhättans Stad

Allmänt intresse

För att kunna använda allmänt intresse som lag behöver tre saker vara uppfyllda:

1. **Det ska finnas stöd i svensk lag,**
   dvs fotograferingen har ett tydligt syfte som hör ihop med vårt uppdrag som kommun.

   Exempel på lagstöd:
   - Kommunallagen –vi ska informera invånarna om vår verksamhet
   - Arkivlagen –kan kräva dokumentation av viss verksamhet



2. **Det ska vara nödvändigt för att informera**
   Inte bara ”bra att ha”.



3. **Vi måste göra en intresseavvägning**
   Tänka igenom om nyttan väger tyngre än den enskildes rätt till integritet.



Trollhättans Stad

Allmänt intresse

För att kunna använda allmänt intresse som lag behöver tre saker vara uppfyllda:

1. **Det ska finnas st**
   dvs fotograferingen ha

   Exempel på lagstöd:
   - Kommunallagen –vi ska
   - Arkivlagen –kan kräva d

2. **Det ska vara nöd**
   Inte bara "bra att ha".

3. **Vi måste göra e**
   Tänka igenom om nytta

TÄNK PÅ!
Vid användning av allmänt intresse behöver personerna du fotar inte ge samtycke, men du ska **alltid informera om:**

- Varför du fotograferar
- Vem som ansvarar för materialet
- Hur materialet ska användas
- Hur man går tillväga om man inte vill vara med på bild





Trollhättans Stad

Samtycke

Ett samtycke ska alltid vara:

FRIVILLIGT
Det ska vara ett verkligt val utan tvång eller negativa konsekvenser.

Det får inte finnas en maktobalans!

INFORMERAT
Tydlig information om vad samtycket gäller

- Ansvarig
- Syfte
- Användning
- Förvaras/sparas
- Återkalla samtycke

SPECIFIKT
Samtycket ska gälla ett väl avgränsat ändamål, inte generellt att ”bli fotad”.

UTTRYCKLIGT
Samtycket ska aktivt godkännas. Får ej ske genom tystnad.

Trollhättans Stad

Samtycke

Ett samtycke ska alltid vara:

FRIVILLIGT
Det ska vara ett verkligt val uta

INFORMERAT
Tydlig information om vad sam

SPECIFIKT
Samtycket ska gälla ett väl avg

UTTRYCKLIGT
Samtycket ska aktivt godkänna

TÄNK PÅ!
Samtycke är inte alltid lämpligt...

- Maktobalans
- Barn under 18 år måste ha samtycke från vårdnadshavare
- Samtycke inhämtas med fördel skriftligt
- Om ett samtycke återkallas ska ansvarig person/förvaltning se till att materialet inte längre används.

r inte finnas en
aktobalans!

Ansvarig
Syfte
Användning
Förvaras/sparas
Återkalla samtycke

Trollhättans Stad

Avtal (modellavtal)

Ett avtal reglerar:

- Hur materialet får användas
- Ersättning till modellen

Kan inte återkallas hur som helst under avtalstiden.

Avtalet ska innehålla:

- Syfte med fotograferingen/filmningen
- Hur och var materialet får användas
- Hur länge materialet får användas
- Vad modellen får i ersättning

Ersättning

För mindre insatser: presentkort, profilprodukter.

Ett par timmars fotografering: ca 1 000kr

Det viktigaste är att båda parter är överens.

Trollhättans Stad

Informera alltid

- Vid offentliga sammankomster (allmänt intresse) ska det finnas tydlig information om att fotografering pågår.
- **Information om hur man går tillväga om man inte vill vara med på bild**
- Till exempel via skyltar
- Du som fotar ska visa att du kommer från Trollhättans stad, t.ex. via klädseln.





Det finns undantag
Där den enskilde på eget initiativ ber om att få vara med på bild och när vi känner personen väl och kan bedöma samtycke utifrån relationen.
Anhöriga kan bidra till att bekräfta personens vilja.

Bedömningen ska alltid göras med stor försiktighet och respekt för individens integritet.

Särskilda målgrupper

Personer som inte kan ge ett giltigt samtycke, till exempel på grund av kognitiva svårigheter, språkbarriärer eller inte förstår innebörden av att medverka på bild eller film ska inte fotograferas eller filmas.

- Samtycke för personer över 18 år kan inte lämnas av anhörig/god man.
- Generellt sett fotar vi inte personer med insatser inom socialtjänstlagen och LSS. Dessa personer befinner sig ofta i en beroendeställning till oss.

Trollhättans Stad

Fota/filma utan personuppgifter





Om en person inte kan ge samtycke eller inte vill vara med på bild ska du inte fotografera på ett sätt som kräver efterhandsredigering. **Bilden ska inte innehålla personuppgifter i sin originalform.**

Trollhättans Stad

Frågor att ställa sig innan fotografering

- Kräver situationen att jag fotograferar brukaren för att värna dennes hälsa?

Nej! Det är sällan vi står i situationer där vi verkligen måste ta en bild på brukaren för att värna hälsan.

- Finns det andra alternativ för att förmedla brukarens hälsostatus?

Ja! Vi har flera alternativ till fotografering.

1. Hälsofrågeställning i Viva där vi istället beskriver hälsotillståndet
2. Samtal med chef/ssk
3. Hemsjukvård Online

Trollhättans Stad



Omständigheter kring foton i telefoner

- Bilderna lagras i ett moln
- Risk för att obehöriga kommer åt dem
- Privata mobiltelefoner eller läsplattor får inte användas för att fotografera/filma. Om brukaren däremot har en privat mobil/läsplatta får denne avgöra vilka bilder som tas därigenom. Vi får dock inte skicka bilderna till oss från brukarens mobil/läsplatta.

Trollhättans Stad

- Personer som inte kan ge sitt samtycke eller förstår innebörden av att medverka på bild/i film ska i regel inte fotograferas/filmas. Enbart anhörigas samtycke gäller ej i den enskildes ställe.

- Vi ska inte skicka bilder via sms/mms eller på annat sätt via till exempel mail. Eftersom bilderna vi tar med arbetstelefonerna lagras i ett moln finns det alltid en risk att obehöriga kommer åt dem.

- En vårdgivare som är ansvarig för att behandla personuppgifter ansvarar för att uppgifterna överförs så att inte obehöriga kan ta del av dem.

- Visible Care sker live i en säker modul app där filmen inte sparas, Samtycke från den enskilde måste inhämtas vid varje tillfällen för att livesändning ska ske.

- Vi får inte heller filma, genomföra ett videosamtal genom ex. messenger, snapchat osv. på våra privata mobiler under ett brukarbesök

- Kränkande fotografering återfinns i 4 kapitlet 6a § BrB och stadgar att den som olovligen med tekniskt hjälpmedel i hemlighet tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme, döms för kränkande fotografering till böter eller fängelse i högst två år.

Sammanfattning Rutin fotografering av brukare

Trollhättans Stad

Har något publicerats fel?

Kontakta ansvarig chef och personuppgiftshandläggare för incidentrapport och uppföljning inom 72 timmar.

Läs mer på intranätet.

Den som finns med på bild hos oss har rätt att skicka klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Har du frågor kring bedömning för samtycke?

Kontakta alltid Tommy Schreiner – Informationssäkerhetssamordnare eller Marianne Brattberg - SAS

Trollhättans Stad

Trollhättans Stad